

O I S

O V I N Y

Nepostradatelný informační a inspirační zdroj pracovníků OIS

Pravicový, liberální chem.inž. občasník

Slovo úvodem

Tak už jste se stačili uklidnit, poté, co vám ratolesti přinesli pololetní vysvědčení? Věřím, že jste reagovali přiměřeně a ne jako ten příslušník jedné národnosti menšiny, který vytáhl pásek a na svého potomka ho použil. Když se pro velký nářek sběhli i sousedé a ptali se, zda to vysvědčení bylo opravdu tak zlé, dostalo se jim vysvětlení: „Houby zlé, samý jedničky měl. Ale až přinese pětky, to už bude pozdě!“ To mi připomíná známou rodičovskou moudrost, že některé zkušenosti jsou prostě nesdělitelné a nepřenositelné, zejména na potomky. Ne, že by nám zcela nevěřili, ale cosi je přímo pudí a vyzývá aby si to sami ověřili s tím ohromným a báječným sebevědomím mládí, že oni to přece urejdou a zvládnou. Takový už je život a pokud to není zrovna nitrožilní injekce heroinu, tak nám nezbyvá, než odevzdaně pokrčit rameny a doufat, že nedopadnou hůře, než my.

Motto

„Když pravá ruka neví, co dělá levá je to špatné. Ale když pravá ruka chybí, je to horší“!

Z našich reklam a inzerátů

„Náš nový 1-buten je tak čistý, že vám může připadat někdy tak trochu bez chuti“.

„Lucerna Film natáčí nový rodinný, podnikatelský, romantický film o lásce a úspěchu nazvaný pracovně „NewCo“. Film v režii Chemapolu má mezinárodní obsazení. Mladý český junák postupně dobude evropský podnikatelský trh. Rozhodně nejde o žádný thriller a pokud se na plátně objeví sekýra, tak jen jako efektivní pracovní nástroj. Do natáčení se zapojil kompars z celé republiky. Zdá se, že film nebude v nominaci na Oscara zcela bez šancí.“

„Helena, rozhodně musíš zkusit novou vložku **Akrobat - dvouplošník**. Díky dvojitým křídélkům se s ní o svých dnech cítím bezpečně jako Petr Jirmus“.... „To nic není, já teď používám vložku **Tanker**. Ta má takové sací schopnosti, že je třeba vyměňovat až při každém třetím menzesu. Prostě se spolehni a klidně zapomeň“!

Říká se . . .

„... že, Chemapol má novou hymnu! No přece tu: „Sekýra je za dva zlatý, a topůrko za dolar“!

Ach ta pravice

„Tak se nám rozpadla pravice“, řekl by jistě Josef Švejk paní Milerové, kdyby ještě žil. A ta by dodala: „Není divu, vždyť v ní už hrkalo, jak ve starejch pendlovkách“. „No bóže a co“, pomyslí si možná pivní následovníci v hospodě U Kalicha. Ale zodpovědný občan by si měl uvědomit, že auto musí mít kola na obou stranách, aby mohlo jet dopředu (pravda, výjimečně i dozadu). Stát, na rozdíl od auta, když mu chybí pravé kolo se stočí doleva. V normální evropské zemi se dostanou k moci sociální demokraté, ti trochu ulehčí lidem v každodenních finančních břemenech, zavedou více sociálních opatření a kvůli tomu trošku přiškrtí podnikatele. Většina lidí je spokojených, ale jen do té doby, než se díky těmto opatřením zhorší hospodářská situace a konkurenceschopnost země, hospodářství přestane růst a vnitřní zadlužení stoupá. Tím postupně reálně ztratí všechny předešlé výdobytky a v příštích volbách zase zvolí pravici, která to dá opět do pořádku, ovšem

za tu cenu, že jim na čas utáhne opasky. A tak se stát pohybuje, ne zcela přímo kupředu, ale spíše po vlnovce. Ve vyspělém státě, je ta vlnovka sotva patrná, v tom horším případě připomíná jízdu řidiče opilce. A o to jde u nás. Naše zesnulá pravice byla slovně někdy až ortodoxně pravicová. Ono ani jinak nešlo vytrhnout letitě socialistického občana z jeho letargie, který čekal až mu stát nalajnuje život. Praktické, každodenní činy pravice už ale nebyly všechny tak ostře pravicové, neboť musela brát zřetel také nato, co je únosné. Tím se v některých rysech přiblížila politice klasické západoevropské sociální demokracie. Na to ovšem naše sociální demokracie reagovala tak, že uhnula ještě více doleva a to je ten problém.

Snad se už brzy i naši voliči naučí, že životní úroveň není dána sliby, programem ani vůlí té které politické strany, ale výsledky a efektivitou naší ekonomiky, co dokáže vyprodukovat, co musí znovu investovat a co si může dovolit spotřebovat. Prosperitu dovede dlouhodobě nejlépe zajistit ten, kdo dokáže vytvořit podmínky pro trvalý rozvoj hospodářství, právní řád a morální prostředí. VH

Zákony na něž je každý člověk krátký**Klasifikace:**

1. Když je to zelené nebo se to hýbe, patří to do biologie
2. Když to zapáchá, patří to do chemie
3. Když to nefunguje, patří to do fyziky
4. Když je to nesrozumitelné, patří to do matematiky
5. Když je to nesmysl, patří to do ekonomie nebo psychologie

Andersonovo pravidlo:

Neexistuje problém tak složitý, aby se nemohl stát ještě složitějším, když se ho náhodou pokusíte řešit.

Flugův zákon:

Že se celý svět sestává z hliníku a umělé hmoty zjistíte ve chvíli, kdy potřebujete zaklepat na dřevo.

Meskimenův zákon:

Nikdy není čas udělat něco pořádně, ale vždycky je čas předělat to.

Epstein-Heisenbergův princip:

V oblasti výzkumu a vývoje lze současně určit vždy jen dva ze tří nutných parametrů. Tyto tři parametry jsou: úkol, čas a prostředky. Platí:

1. Známe-li úkol a máme k jeho vypracování stanovený čas, ví bůh, kolik to bude stát
2. Máme-li přesně určený čas a prostředky, je ve hvězdách, co vlastně vyzkoumáme
3. Známe-li přesně cíl výzkumu a částku peněz na něj, kterou kdosi vypočítal, není jasné, kdy budeme hotovi a jestli vůbec

Pokud má někdo takové štěstí, že si může určit všechny tři parametry, pak se nepohybuje v oblasti výzkumu a vývoje.

Komentář k Murphyho zákonům:

Murphy byl optimista.

Ducharmův axiom:

Vhodná příležitost se vždycky dostaví v ten nejnevhodnější okamžik.

Negrelliho zákon

Zblízka nic nevypadá tak pěkně, jako zdálky.

De Neversovo opomíjené memento:

Nikdy nebádej nad tím, co si můžeš přesně zjistit.

Věda očima lidí, kteří měli co říci

Každý z nás považuje za jasné ty myšlenky, které dosahují stejného stupně zmatenosti jako naše vlastní.

M. Proust

Pravda je to nejcennější, co máme. Hleďme ji tedy pořádně zpeněžit.

M. Twain

Největší tragédií vědy je, že ošklivá fakta zabíjejí krásné hypotézy.

T.H. Huxley

Počátečním bodem našeho poznání je omyl. Ten v průběhu dalšího poznávání vyvracíme. Na konci poznávacího procesu je omyl zcela vyvrácen a my nevíme nic. Ale víme to správně.

J. da Cimrman

Věda je topografie nevědomostí.

O.W. Holmes

Myšlení má budoucnost. Nemyšlení jen tradici.

S.J.Lec

Rozum je jediný dar, který příroda rozdělila pravděpodobně spravedlivě, protože nikdo si nahlas nestěžuje, že ho má málo.

M.de Montaigne

Vy i já disponujeme čtyřicetihodinami denně. A pokud je mi známo, je to stejně velký počet hodin, jaký měli k dispozici Michelangelo, Newton, Pasteur či Einstein.

S. Lewis

Věda je dlouhou historií školení o tom, jak si přestat lhát do kapsy.

R. Feynman

Demokracie

Cinkali jsme klíči, cítím to jako dnes, každý viděl Havaj a taky mercedes. Na tu horu práce však kdekdo nedohléd, a když někdo ano, tak byl škarohlíd.

Sousedovi lásku, pomoc pro radost uplynuly roky, závidí mu kost. chtěli jsme cítit pravdu, právo, morálku, vše se rozeběhlo, jak pár korálků.

Nežli hodíš kámen, začni u sebe, jinak je s ní ámen, půjde do nebe. A o tomhle taky je, tahle demokracie.

Někdo získal hotel, jiný fabriku, tobě jen ty děti zbyly na triku. Co jim asi vštípíš, přece poctivost, toho ostatního je všude kolem dost.

Když ony budou jiné, tak je naděje, že se tahle země zase zaskvěje. Potom bude jedno, kdo půjde pro aplaus, může to být Zeman nebo zase Klaus.

Nežli hodíš kámen, začni u sebe, jinak je s ní ámen, půjde do nebe. A o tomhle taky je, tahle demokracie.

VH

Co takhle vzít si klona ?

V poslední době se klonovaná zvířata již stala realitou a nebude dlouho trvat a lidstvo bude čelit problému klonování lidí. Co to klonovaný tvor vlastně je? Při pohlavním rozmnožování dostane nový jedinec od každého z rodičů část své genetické výbavy (*ve formě DNK v chromosomech*) a proto je jakýmsi váženým průměrem svých rodičů. Naproti tomu při klonování se odstraní z vajíčka původní „poloviční“ genetická informace a vpraví se do ní kompletní genetická informace z nějaké vhodné buňky již existujícího jedince. Vajíčko se potom implantuje do dělohy, kde se vyvine a porodí jako nový jedinec. Ten je potom „přesnou“ kopií toho jedince, jehož genetickou informaci obsahuje s tím rozdílem, že se liší věkem. Klon nemá matku a otce, ale jen jednoho rodiče stejného pohlaví jako je sám, který mu poskytl svoji genetickou výbavu. Proto vezmete-li si klona, nemusíte mít vůbec tehýni. Můžeme pochopitelně současně vyklonovat více stejných jedinců stejného stáří. Nebo klonovat embryo, vyvíjející se v matčině lůně. To už navozuje hrůznou představu pluku identických svalců s IQ plastického kelímku. Ale druhou stranou mince by mohl být i výzkumný tým Einsteinů s IQ 160. S existencí lidských klonů vyvstane celá řada těžko řešitelných otázek. Bude klon rozlišitelný od originálu, bude „plnohodnotným“ jedincem z právního hlediska, bude po originálu dědit? Bude mít stejné otisky prstů? To by mohlo působit horké chvíle kriminalistům. Bude mít stejný rukopis a hlas? Jak byste přijali, kdyby váš partner existoval ve více klonech? Bude to nevěra, pomilovat se, třeba omylem, s jeho klonem? Pro diktátory by byl klon ideálním dvojníkem pro nebezpečné situace, nebýt nepřekonatelného věkového rozdílu. Egoistické osoby mohou podlehnout pokušení mít jako dítě svoji kopii. A hned máme nový typ neúplných rodin. „Výroba“ klonů, alespoň zpočátku, bude předpokládat existenci žen odchovelek zárodků. Bude to v pracovním poměru? Co na to církev a morálka? Kvůli zmatku při placení si dovedu představit na restauraci nápis „Klonům vstup zakázán“. A nechají si klonové líbit, že jsou „jen klonem“? Přes vnější podobu bude každý z nich žít svůj vlastní duševní život. Klon bude svému klonu nebo originálu ideálním dárcem nejen krve, ale i tělesných orgánů, protože mezi nimi nebude bariéra imunologické nesnášenlivosti. Nepovede to k pěstování klonů, jako zdroji „náhradních dílů“, např. podsvětím? Vědecké zkoumání stejně starých klonů, vychovávaných v různých podmínkách by bylo nesmírně cenné pro posouzení toho, co je v našem životě a osobnosti zděděné a co a do jaké míry lze ovlivnit výchovou a vlivem prostředí.

V této souvislosti mě napadá kacířská myšlenka, že vlastně klonové, naklonování přírodou, jsou již dnes mezi námi! Vždyť jednovaječná dvojčata jsou geneticky **vůči sobě** ve stejném vztahu, jako dvě klonované bytosti. Při jejich vývoji se jejich původní vajíčko rozdělilo na dva zárodky s identickou genetickou výbavou (byť pocházející od dvou rodičů) a dále vyvíjelo do dvou geneticky identických jedinců. A ti si jsou sice hodně podobní, ale přinejmenším rodiče je dokáží rozlišit. Naštěstí nelze rozlišit, které z dvojčat je originálem a které klonem. Co o nich víme? Je jich relativně málo a většinou byli vychovávaní spolu za obdobných podmínek. Málo kdo totiž věnuje svá dvojčata k vědeckým účelům.

Co říci závěrem? Lidstvo doposud realizovalo každý objev, byť měl sebnegativnější důsledky. Už proto, že existoval jako potenciální možnost a intelektuální výzva. Proto se obávám, že se nevyhneme ani klonování lidí. Doufáme jen, že ne v masovém měřítku a jen z výzkumných důvodů. Vždyť lidstvo má dost problémů s populační explozí vyplývající z jeho tradičního způsobu rozmnožování, proč je ještě zhoršovat klonováním? Nehledě na všeobecně negativní postoj, který ke klonování zaujímá současná lidská populace.

VH

Nevážně o původu názvů

Laboratoř

Tento pojem vznikl spojením cizího kmene *Labor*, znamenající práci a staršího slovanského slova *oř*. Spojení obou znamená *dřít jako kůň* a naznačuje, že vědátoři to neměli nikdy lehké.

Konzervatoř

Na tento druh umělecké školy chodily nadané a talentované děti. Název sám naznačuje, že hlavním cílem školy bylo, konzervovat jejich talent, aby až školu opustí, z jejich nadání ještě něco zbylo.

Zajímavosti

Víte, že ?

- Den co den umírá na naší planetě 110 tisíc lidí hlady nebo na následky trvalé podvýživy, to je 40 milionů lidí ročně. Na světě se přitom ještě nikdy neprodukovalo tolik potravin jako dnes. Čistě matematicky vzato na každého z těch 5,8 miliardy lidí by připadlo 2 700 kcal denně, přitom ji 2 500 kcal denně platí za dostatečnou dávku pro dospělou osobu. V roce 1974 připadalo na jednoho člověka 0,35 ha obdělávané půdy. V roce 1994 už jen 0,27 ha.

Tak co, ještě vám bude chutnat oběd jako dřív?

- Milovníků hamburgerů, nejtýpější speciality americké kuchyně, ve Spojených státech ubývá. Zákazníci se od housky proložené karbenátkem a ochucené kečupem a kouskem okurky odvracejí a žádají zdravější alternativy rychlého občerstvení. Přednost dnes Američané dávají salátům, sendvičům nebo japonské rybě specialitě *suši* - pokud je ovšem možné tyto pokrmy sníst nebo odnést bez delšího čekání.

Technická předpověď

V roce 1977 prohlásil americký počítačový podnikatel Ken Olson, zakladatel fy Digital Equipment): „Nevidím jediný důvod, proč by někdo chtěl mít doma počítač“. Dnes ho má doma asi i on sám. Riziko omylu a budoucích úsměšků na sebe vzala redakce amerického magazínu Time, která sestrojila předpověď vědeckých a technických výdobytků příštích desetiletí:

1999: Do běžného užívání se dostávají antikoncepční pilulky či injekce pro muže

2001: Jednometrová plochá obrazovka na zdi nejen ukazuje televizní programy nebo videozáznamy, ale při vypnutí se na ni objeví umělecký obraz.

2003: Mobilní telefony s videokamerou a obrazovkou umožní lidem kdekoliv sledovat filmy či hrát hry.

2005: Na trh se dostávají videopohlednice - malinké obrazovky podobné dnešním pohlednicím, na nichž si příjemce prohlédne třeba 10 sec videozáznam z dovolené a to i se zvukem. Kontaktní čočky napojené na Internet umožní číst došlou elektronickou poštu nebo si prohlížet texty na Internetu, aniž by člověk musel otevřít oči.

2006: Nové stavební materiály mají elektronické senzory vestavěné přímo do molekulární struktury, takže každé ohrožení nosnosti je včas zjištěno. Nové textilní tkaniny začnou samy hřát v chladu a naopak v horku svého majitele ochladí.

2007: Auta jsou vybavována radary, které zabrání srážce a jejich počítač napojený na družice okamžitě ukáže polohu a nejlepší cestu k cíli.

2010: Roboti, kteří rozeznávají hlas svého pána, se starají o domácnost.

2015: Lékaři znají genetické příčiny všech chorob.

2016: Holografický telefon ukazuje plastický obraz volající osoby v životní velikosti.

2017: Lidé přistávají na Marsu, avšak první kolonie zde budují až v r. 2044.

2022: Lidské zárodky jsou oploďňovány ve zkumavce a vyrůstají ve speciálních inkubátorech, aniž kdy byly v ženském lůně.

2025: Počítače napojené přímo na lidský mozek reagují na myšlenky, takže člověk nemusí svůj povel ani vyslovit.

2030: Poté, co už lékaři mohou lidem vsadit do těla umělé plíce, ledviny či játra, objevují se funkční umělé oči.

2040: Jaderná fúze je použita pro výrobu elektřiny.

2044: Roboti mikroskopických rozměrů fungují tam, kde to je zapotřebí a dokáží i sami vyrábět své nástupce.

Tak nevím, ale naši potomci to rozhodně nebudou mít jednoduché!

Společenská rubrika

Počátkem měsíce února oslavil své padesátiny náš spolupracovník Ing. Petr Hudec, CSc. Hodně zdraví a optimizmu v boji se stařeckou demencí mu do dalších bohatých let přejí spolupracovníci.

S ohledem na následující zprávu vidím, že jsi to Petře s tím „narodit se ještě za kapitalizmu“ stihl opravdu za pět minut dvanáct. VH

Inzerce

Milovníci starých pořádků připomínají, že 25. února tomu bude, kulatých 50 let, co se zrodil nadějný a do života se dravě hrnoucí *komunistický převrat*. Všichni, kdož jste ho znali, věnujte jeho nedožitému narozeninám tichou vzpomínku. Letos tomu bude již devět let, co nás po vleklé nemoci opustil.

Šprtejme dokud jsme mladí

Ve věku co nejnižším, ba přímo batolecím, máme mnohem větší naději zvládnout bez většího úsilí kromě mateřského jazyka i další cizí jazyk, tedy stát se bilingvistou. Proč je mnohem obtížnější zvládnout to v dospělém věku? To by zřejmě rádi věděli mnozí z nás, kteří se s výukou cizího jazyka nyní potýkají. Nezoufejte! Naše sebevědomí určitě pozvedne objev týmu amerických vědců z New Yorku. Podle nich je hlavním důvodem, proč se v dospělém věku nestáváme jazykovými fenomény snadno a rychle to, že zóny mozku, které se uplatňují při výuce jazyků, nejsou s měnícím se věkem stejné! Vědci sledovali skupinu dvanácti subjektů (šest „předčasně vyspělých“ a šest „retardovaných“ jedinců, bohužel věk se neuvádí) prostřednictvím testů, jež byly zaměřeny na formulování slov ve dvou jazycích. Metodou magnetické rezonance přitom sledovali aktivitu mozkových zón. Došli k překvapivému závěru: Mozek „vyspělých“ bilingvistů soustředí zpracování obou jazyků v jedné zóně, v de Brocově zóně v čelním laloku mozku. Naopak u bilingvistů „retardovaných“ se každý jazyk zpracovává v jiných částech de Brocovy zóny, které však k sobě přiléhají. Rozdvojení zón je projevem ztráty pružnosti de Brocovy zóny, což údajně vyvolává nesnáze dospělých při výuce cizího jazyka. Tuto teorii však již dávno objevila česká lidová moudrost v podobě rčení „ohýbat stromek, dokud je mladý a pružný“!

A slovo závěrem

Tak dva měsíce vlády zimy už budeme mít pomalu za sebou. Na své si mohl přijít každý. Kdo nezaváhal, tak se i skloulal a sněhuláka postavil, ale o slunečných dnech mohl i pilný zahrádkář zahájit jarní práce. Jen příroda z toho byla trochu zmatená. Naštěstí to ve své snaze po věčném vysvětlování a škatulkování máme na co svést. Za všechno totiž může fenomén *El Nino*, s poetickým jménem Jezulátko, který se letos opravdu vydařil. I když původem z Pacifiku, kde začíná nenápadným přehřátím povrchových vodních ploch, zatočí se pak a rozběhne po celé zeměkouli, kde ovlivňuje nejen předčasný rozkvět kočiček, ale i nálady a chování našich politiků, tvrdohlavost Saddama Husajna a náhlé rozpomenutí se Moniky Lewinské. Ale pravěcí lovci také sváděli to, že je jim zima na boha větru, že mají hlad na medvěda či leoparda, až jednoho neortodoxního jedince napadlo v jeskyni zatopit a jiného vyrobit kyj a oštěp a vyhnat je na lov. A ono to tak je, že si i s těmi našimi pozemskými starostmi budeme muset poradit sami. Vždyť i Bůh je v těchto věcech opatrný, když Bible říká *Pomož si sám a bude ti pomozeno*. Protože pomalu se přibližují mimořádné volby a jejich případný zpackaný výsledek bychom už na *El Nino* svádět neměli, tak byste už pomalu měli začít přemýšlet. VH